

Motion till riksdagen 2018/19:2838

av **Ola Johansson m.fl. (C)**

Starkare skydd och rättigheter för individer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barns rätt till båda sina föräldrar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barns möjlighet till umgänge med en social förälder och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om föräldraskaps-erkännanden och föräldraskapsutredningar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om juridiskt kön och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om gode män och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skydd och underlättnader för konsumenter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skuldsanering och tillkännager detta för regeringen.

Familjerätt

Föräldrabalken, som reglerar många av våra familjerättsliga förhållanden, är från 1949 och har sedan dess genomgått ett stort antal förändringar. Det är dock fortfarande mycket som har förändrats sedan grunden lades och det är möjligt att en djupare genomgång med tiden kan komma att behövas. Bland annat är det möjligt att frågan om vårdnad och föräldraansvar skulle behöva genomlysas för att se till att lagstiftningen motsvarar de familjeförhållanden vi ser idag. Det handlar bland annat om ett i högre grad automatiserat gemensamt föräldraansvar i de fall då föräldrarna inte är gifta och att fäder i större utsträckning ska ges del i vårdnaden i samband med att faderskaps-erkännande ges. Trots att barnets bästa ska ligga till grund för de beslut som tas finns det fortfarande situationer där denna viktiga fråga inte fullt ut respekteras. Ett sådant är barns situation i vårdnadstvister. För att barns rätt ska kunna tas tillvara tror vi att det är viktigt att man ser över möjligheten att ge varje barn tillgång till sitt eget ombud vid en

vårdnadstvist, för att på så sätt i största möjliga mån se till att barnets intressen tillgodoses.

Idag är det många barn som växer upp med flera så kallade sociala föräldrar, till exempel om barnets biologiska föräldrar lever i samkönade relationer eller om de biologiska föräldrarna separerat och föräldrarna inlett nya relationer. De band som kan finnas mellan ett barn och en social förälder kan vara lika starka som banden till en biologisk förälder och det är angeläget att alla barn har ett juridiskt skydd oavsett i vilken typ av familjebildning barnet växer upp. Det är dags att bejaka barns möjligheter att ha en fortsatt kontakt med vuxna som är eller har varit en viktig del av deras liv. Då det finns en risk att fler vårdnadshavare än två skulle kunna skapa svårigheter till exempel när fler än två personer ska vara överens om att välja skola, bestämma om barnet ska få hjälp av en psykolog eller var barnet ska bo vill Centerpartiet söka alternativa lösningar som tar tillvara barnets intressen. Det är önskvärt att ett barn har rätt att träffa de vuxna som är en viktig del av dess liv samtidigt som man undviker situationer då beslut för barnets bästa inte kan tas för att alla vårdnadshavare inte är överens. För Centerpartiet är barnperspektivet grundläggande. Vi behöver en översyn av möjligheten för barn att behålla kontakten med en varaktig social förälder.

Familjebildningen i Sverige är inte densamma som den traditionellt har varit, men oavsett hur familjen ser ut är det viktigt för barnet att så tidigt i livet som möjligt ha rätt till båda sina föräldrar. Idag föds mer än hälften av barnen utanför äktenskapet vilket har lett till att mindre än hälften av alla barn har två juridiska föräldrar när de föds. De senaste åren har steg tagits för att förenkla föräldraskapserkännandeprocessen, men det finns fler frågor kvar att initiera. Centerpartiet vill ha en modern familjerätt som speglar den verklighet vi lever i. För att öka tryggheten för våra barn vill vi därför underlätta för att kunna erkänna föräldraskapet innan barnet har fötts, eller åtminstone göra det möjligt att inleda processen innan dess. Eftersom många barn idag föds i samboförhållanden torde det nu vara på sin plats att se över hur en presumtion för faderskap, liknande den som gäller för barn som föds inom äktenskap skulle kunna se ut för dessa barn.

Det finns människor som känner starkt att de varken vill identifiera sig som man eller kvinna. Detta har gjort att frågan om ett tredje juridiskt kön har varit aktuell i debatten i många år och frågan måste tas på stort allvar. I Sverige är kön kopplat till personnummer där den tredje positionen i de fyra sista siffrorna indikerar om personen är man eller kvinna. Det möjliggör att all offentlig statistik kan analyseras utifrån ett genusperspektiv. Centerpartiet vill utreda frågan om ett tredje juridiskt kön för att se om införandet av ett sådant skulle kunna göras samtidigt som vi fortsatt måste kunna analysera all offentlig statistik utifrån ett genusperspektiv.

Gode män hjälper de cirka 2 procent av vår befolkning som har en psykisk sjukdom, är dementa, har en svår funktionsnedsättning eller ett kraftigt försvagat hälsotillstånd med att hantera sina tillgångar. Till denna grupp har på senare år gruppen ensamkommande barn kommit. Arbetet som de gode männen utför görs till en liten ersättning och de uppgifter som ska utföras varierar i komplexitet. Systemet med gode män innebär utmaningar bland annat då det gäller översynen av utförarna, men också i att personer med tillräckliga kvalifikationer kan vara svåra att rekrytera till uppdraget. Detta är något som måste ses över. När det gäller gode män som företräder ensamkommande barn vill Centerpartiet att dessa ska vara anställda, eftersom det är en grupp som kräver särskilda kunskaper att företräda.

Konsumenträtt

Oseriösa aktörer inom telefonförsäljning fortsätter att orsaka problem och många drabbade är mindre företag eller personer som har en liten skogsfastighet. Människor binds till långa och kostsamma avtal vilka sedan är svåra att ta sig ur med hänvisning till att de driver ett företag och inte svarar i telefonen som privatpersoner utan som företagare. Att ta sig ur avtalen kan ta lång tid och mycket kraft och pengar från personen som bör kunna lägga fokus på att driva sitt företag. Vi vill därför undersöka möjligheten att mindre näringsidkare, exempelvis skogs- och lantbruksföretag inkluderas i konsumentlagstiftningen.

Att byta mobilabonnemang är idag lätt då kunden har rätt att ta med sig sitt gamla telefonnummer. Det är praktiskt då många tjänster är knutna till det specifika numret och tanken med telefon är att den som behöver kontakta dig vet numret i fråga. Samma sak gäller i viss mån kontonumret i din bank. Autogiron och e-fakturor är många gånger knutna inte bara till din person utan till ditt kontonummer och ett av de krångligare och tidsödande momenten för den som byter bank är att registrera om sig på olika autogiron m.m. Rätten till nummerportabilitet – det vill säga möjligheten att behålla sina kontonummer för den som byter bank – skulle ge en flexiblare marknad för banker. Det skulle även gynna konsumenterna som får bättre villkor och kan ställa högre krav på sin bank.

Insolvensrätt

Många människor är så skuldsatta att de inte på många år kan förväntas betala tillbaka sina skulder. För att inte tvinga människor kvar i en skuldsatt situation som driver dessa in i svartarbete och finansiell osäkerhet vill Centerpartiet sänka kraven för kvalificerad insolvens.

Många som blev skuldsatta i början av 90-talet har sedan dess levt på existensminimum, medan allt de tjänar över detta drivs in för att betala gamla skulder. Det finns för dessa personer mycket små möjligheter att någonsin komma ifrån denna situation. De kallas därför för evighetsgäldenärer. Med proposition 2015/16:125, Skuldsanering – förbättrade möjligheter för överskuldsatta att starta om på nytt, togs initiativ för att fler evighetsgäldenärer ska få möjlighet att ansöka om och genomgå skuldsanering och därmed möjligheter för den överskuldsatte att påbörja ett nytt liv. Utredaren förordade dock i utredningsbetänkandet Vägen tillbaka för överskuldsatta SOU 2008:82 en betalningsplan som skulle sträcka sig över tre år, medan det som genomförts är en betalningsplan på fem år, men med en inkludering av ett antal betalningsfria månader. Centerpartiet tror att det är bättre att snabbt komma ur sin skuld än att få ett antal betalningsfria månader och menar därför att en treårig generell betalningsplan skulle underlätta och snabba på möjligheten att komma tillbaka till en normal levnadssituation.

Troligen avhålls många människor från att satsa på sin dröm och förverkliga sin företagsidé eftersom man då utsätter sig själv och sin omgivning för risken att misslyckas. I ett samhälle som bejakar tillväxt och jobbskapande i hela landet är det nödvändigt att det finns möjlighet för företagare till skuldsanering.

Den av alliansregeringen tillsatta Nystartsutredningen föreslog en särskild form av skuldsanering som ska kunna beviljas företagare som drabbats av överskuldsättning. Förslaget ska förbättra möjligheterna för seriösa företagare som gått i konkurs eller drabbats av överskuldsättning att snabbt ta itu med sin skuldbörda och kunna starta på

nytt eller fortsätta med förnyad kraft. Utredaren hade förhoppning om att en författning skulle kunna träda i kraft den 1 januari 2016. Berörda remissinsatser har ställt sig odelat positiva till förslagen i utredningen.

Sverige behöver entreprenörer som är beredda att förverkliga affärsidéer och skapa värden. Om någon av dessa jobbskapare snubblat en gång är det angeläget att det finns en väg tillbaka för dessa att kunna återuppta det värdeskapande vårt land behöver.

Ola Johansson (C)

Martina Johansson (C)

Johan Hedin (C)

Helena Vilhelmsson (C)

Alireza Akhondi (C)

Jonny Cato Hansson (C)

Linda Ylivainio (C)